

1.10 සවිවිදානන්ද් හීරානන්ද් වාක්සායනගේ නවකතා පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ඉන්ද්‍රා කුමාරි දසනායක
හින්දී අධ්‍යයන අංශය කැලණිය, විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය.

ABSTRACT

නූතන හින්දී කතා කලාවට පුරෝගාමී මෙහෙවරක් ඉටු කළ සවිවිදානන්ද් හීරානන්ද් 'අග්ගේය' යන උපනාමයෙන් ලේඛන කලාවේ නිරත විය. ඔහු මිනිස් මනෝභාවයන්ගේ වංචලත්වය හා එහි ස්වභාවය මානව සමාජය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පිළිබඳ ව යථාරූපී විග්‍රහයක නියැලීමට උත්සාහ දැරුවේ ය.

මානව ජීවිතයේ යථාරූපය නිරූවත් කර එය කලාත්මක ව ගොනු කොට 'කලාව කලාව උදෙසා නොව කලාව මිනිසා උදෙසා ය' යන මතය ධ්වනිත කිරීමට ඔහු ස්වකීය නවකතාව මාධ්‍ය කොට ගත්තේ ය. 'යථාරූපී ලෙස මානව ජීවිතය විනුණය කිරීම' ප්‍රබන්ධ කථාවෙන් සිදුවිය යුතු මුඛ්‍යතම කාර්යය විය. එය එලෙස ම ඇදහූ අග්ගේය අපරිදිග මනෝ විද්‍යාඥ සිග්මන් ග්‍රොයිඩ්ගේ නියමයන් පදනම් කරගෙන තමාට ම ආවේණික වූ ශිල්පීය සිද්ධාන්ත මත පිහිටා ඔහු සිය නවකතාවේ වස්තුවිෂය වෙනසකට භාජනය කළේ ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් හැටියට ඔහුගේ නවකතා පුද්ගලබද්ධ විය. වර්ත නිරූපණය බොහෝ විට සිදුවූයේ ග්‍රොයිඩ්ගේ මනෝවිද්‍යාත්මක සිද්ධාන්ත පදනම් කරගෙන ය. එහෙයින් ඔහුගේ නවකතා උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණගත විය.

විඥානධාරා සන්දර්භය පාදක කොටගෙන ඔහු මනුෂ්‍ය ස්වභාවයේ අනුවේදනීය තත්ත්වය නිරාවරණයට යොදාගත් උපක්‍රම සිද්ධාන්ත සමුදායක් ඔස්සේ විග්‍රහ කර ඇත.

- 01. ස්වඵල සිද්ධාන්තය
- 02. උදාහරණ සිද්ධාන්තය
- 03. විශ්ලේෂණ සිද්ධාන්තය
  - i. අනපේක්ෂිත විශ්ලේෂණය
  - ii. ආත්ම විශ්ලේෂණය
- 04. සංවාද සිද්ධාන්තය
- 05. වර්ණනා සිද්ධාන්තය
- 06. සංකේත සිද්ධාන්තය
- 07. ප්‍රත්‍යාවලෝකන සිද්ධාන්තය
- 08. පත්‍රාත්මක ගෛලි සිද්ධාන්තය

මෙහි දී මූලික ව සලකා බැලෙනුයේ අග්ගේයගේ වර්තවල අන්තර්ගත වන සංකීර්ණ මනෝභාව නිරූපණය සහ එය සාර්ථක කරගැනීමට ඔහු දැරූ ප්‍රයත්නය පිළිබඳ සියුම් විග්‍රහයකි.

ශේඛර් ඒක් ජීවනී (ශේඛර්ගේ ජීවිතය)

ඔහුගේ ප්‍රථම හින්දී නවකතාව වන ශේඛර් ඒක් ජීවනී (ශේඛර්ගේ ජීවිතය) මගින් කතුවරයා උත්සාහ දරන්නේ ශේඛර් සිය ජීවිතයේ දී විඳින සහ විඳවන බේදනීය අත්දැකීම් අනුසාරයෙන් සිය මනෝභාවයන් සංසරණය වන ආකාරය විදහා පෑමට ය. ඒ සමග ම කතානායකයාට අමතර ව කතානායකයාගේ මනෝභාව නිවු කිරීමට දායක වන අවශේෂ වර්තවල මනෝභාවයන් ද කතාව ඔස්සේ ද්විතියික ව දිව යයි.

නදී කේ ද්වීප් (නදියේ දූපත්)

ප්‍රේමය, වෛරය, ඊර්ෂ්‍යාව, දූක, සතුට, ඉච්ඡාභංගත්වය ආදී මනෝමූලික මාධ්‍යයන් ඉතා සියුම් ව විශ්ලේෂණය කරන සුවිශේෂ වූ නවකතාවකි. එම නවකතාවේ ද කැපී පෙනෙන විශේෂත්වය වනුයේ වර්තන ප්‍රධානගත වීමයි. එහි කතානායක වර්තයන් සමග විකාශනය වන සෙසු වර්ත කිහිපයක් ද නිරූපණය වේ. එම නවකතාවේ එන භූවත් සමාජයේ පිළිගත්, විද්වත් වර්තයක් වන අතර ඔහු අපේක්ෂා කරන නිදහස් ජීවිතය නවතාව පුරා ම දිව යයි. කතුවරයා අපේක්ෂා කරන ප්‍රධාන වර්තයේ කතාව සාර්ථක ව දිගහැරීමට ඔහු රේඛා නම් උප ප්‍රධාන වර්තය උපයෝගී කරගනියි. ඇය සාම්ප්‍රදායික අදහස් - උදහස්වලින් තොර නිදහස් ජීවිතයක් පිළිබඳ සිහින දකින විවාහක කතකි.

ප්‍රස්තුත විමර්ශනයේ අරමුණ වී ඇත්තේ අග්ගේයගේ සිය අභිමත අරමුණ විශ්ලේෂණය වී ඇති ආකාරය පිළිබඳ ව විමර්ශනාත්මක දෘෂ්ටියක් හෙළීම සහ ඔහුගේ සිද්ධාන්තමයව විශ්ලේෂණය මගින් මනෝ විශ්ලේෂණාත්මක වර්ත නිරූපණයක් සිදු වී ද යන්න සාකච්ඡා කිරීම ය.